

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפמ"ק 18-11-50075 מדינת ישראל נ' מזרחי

לפני כבוד השופטת עמיתה מרים סוקולוב

מערערת:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד אתי לוי ועו"ד נעמה בנצקי

נגד

משיב:

דוד מזרחי

פסק דין

בפני ערעור על הכרעת דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בתל-אביב (כ"ב' השופט א. הרמלין) מיום 7.10.18 לפיה זיכה בית משפט קמא את המשיב לאחר שקבע כי המערערת לא הייתה מוסמכת להפעיל את מצלמות הווידאו שהציבה לצורך אכיפת עבירות חניה ופסל את הראיות שנאספו באמצעותן נגד המשיב.

הרקע -

ביום 28.2.15 ברח' יפת 3 בתל-אביב נצפה רכבו של המשיב במצלמת וידאו נייחת, חונה בחניה כפולה וחוסם את נתיב הנסיעה, עבירה על סעיף 6(ד)(10) לחוק העזר לתל-אביב יפו (העמדת רכב וחנייתו) התשמ"ד-1983 (להלן: "חוק העזר"). למשיב נרשמה הודעת קנס. כאמור העבירה נצפתה על ידי פקחית בחדר הבקרה של אגף הפיקוח העירוני באמצעות מצלמה נייחת שהעבירה המידע בזמן אמת לחדר הבקרה.

המשיב ביקש להישפט העלה טענות מקדמיות שונות, בהמשך נשמעו ראיות והוגשו מסמכים. מתן פסק הדין נדחה עד שיינתן פסק דין בעתירה שהייתה תלויה ועומדת בפני בג"צ בעניין המצלמות הללו.

ביום 18.6.18 נשמעו השלמות לסיכומים ובתאריך 7.10.18 נתנה הכרעת דין לאחר שהעתירה בבג"צ 867/15 יוסי אור-הכהן נגד שר הפנים נמחקה. בית משפט קמא זיכה את המשיב מעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפמ"ק 18-11-50075 מדינת ישראל נ' מזרחי

1 בית משפט קמא קבע כי נוכח העדר הוראה מפורשת בחקיקה המערערת לא הייתה מוסמכת להציג
2 ולהפעיל מצלמות וידאו לצורך אכיפת חוקי החניה, מאחר ובזכות לפרטיות של "עובדי אורח
3 תמימים" ניתן לפגוע רק בהתאם לפסקת ההגבלה ורק כאשר יש הסמכה מפורשת וקונקרטית בחוק.
4 לדברי בית משפט קמא אין די במקורות הסמכות הכללית עליהם הצביעה המערערת על כן פסל בית
5 משפט קמא את הראיות נגד המשיב – סרט הווידאו התמונות ועדות הפקחית.

להלן בקליפת אגוז טיעוני המערערת -

1. הפגיעה בפרטיות נעשתה בצורה מצומצמת עד למינימום ומאוזנת. העדר הבחנה בין פריטים
(רזולוציה נמוכה), אי שמירת הצילומים למעט צילומי העבירות.
2. לא היה מקום לפסול את הראיות בהליך פלילי כאשר לא הוכחה כל פגיעה במשיב עצמו,
בעיקר כאשר מסתמכים על **הלכת יששכרוב** (הפסילה הפסיקתית) אשר איננה מכירה
בפסילת ראיה על בסיס פגיעה בציבור בלתי מסוים.
3. בבג"צ 867/15 לאחר שבית המשפט העליון אפשר למשרד המשפטים, למנכ"ל משרד הפנים
ולרשויות הרלוונטיות להשלים עבודת מטה בנושא, גובש ופורסם חוזר מנכ"ל משרד הפנים
מאפריל 2018 המסדיר נוהל השימוש במצלמות ווידאו לצורך אכיפת עבירות חניה ברשויות
המקומיות והעתירה נמחקה.

דיון והכרעה -

19 לאחר ששמעתי באריכות את טיעוני הצדדים בחנתי את טיעוניהם בכתב ועיינתי בחומר הראיות
20 שהוגש בבית משפט קמא ובפסיקה שצורפה שוכנעתי כי דין הערעור להתקבל.
21
22 כאמור, בית משפט קמא קבע כי המערערת לא הייתה מוסמכת להפעיל מצלמות ווידאו המתעדות את
23 הנעשה ברחוב - במרחב הציבורי לשם אכיפת דיני החניה ועל כן פסל את הראיות שנאספו נגד המשיב
24 ומאחר והמשיב הכחיש את ביצוע העבירה נשוא הדיון החליט לזכותו.
25 בית משפט קמא דן בשני נושאים מרכזיים: הזכות לפרטיות וסמכות המשיבה לאכוף את חוקי החניה
26 באמצעות מצלמות ווידאו.
27 לגבי הזכות לפרטיות – קבע בית משפט קמא כי במקרה דנן מדובר במצלמה המצלמת ומקליטה את
28 הנעשה ברחוב ולא בשטח פרטי אבל לאדם יש זכות לפרטיות גם במרחב הציבורי אם כי מצומצמת
29 יותר מאשר בביתו, הזכות ליהנות מן "האנונימיות של ההמון" וכי ההגנה על הפרטיות בהקשר זה
30 היא הגנה על החירות לעשות כל שיחפוץ ומצלמה במרחב הציבורי מגבילה את חירות הפעולה של כל
31 אזרח ואזרח.
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפמ"ק 18-11-50075 מדינת ישראל נ' מזרחי

אין לבחון רק את הפגיעה של כל מצלמה בפרטיות של העוברים ברחוב אלא את "נטייתן" של המצלמות הללו להתפשט כך שהאזרח יהיה מפוקח על ידן על כל צעד ושעל. לגבי סמכות העירייה להתקין מצלמות ווידאו ברחוב – קבע בית משפט קמא כי גם בחוזר מנכ"ל מאפריל 2018 שעניינו "נוהל שימוש במצלמות ווידאו לצורך אכיפת עבירת חניה ברשויות המקומיות" להלן: "נוהל מנכ"ל" נקבע כי הצבת המצלמות הללו מסכנת את הזכות לפרטיות ועלולה לפגוע בזכות החוקתית לפרטיות ושימוש נרחב במצלמות עלול להוות בילוש או התחקות אחר אדם ולהטרידו. לגבי התקנת המצלמות הללו קבע בית משפט קמא כי יש צורך בהסמכה מפורשת בחוק לשם התקנתן כפי שעשה המחוקק כאשר הסמיך את הרשויות המקומיות לאכוף עבירות תעבורה באמצעות מצלמות, בחוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 13) תשע"ה-2015. במקרה שלפנינו לא הסמיך המחוקק את המערערת לאכוף את חוקי החניה באמצעות מצלמות רחוב. ולאור הפגיעה בזכות לפרטיות לא הייתה המערערת מוסמכת להפעילן לצורך אכיפת חוקי החניה.

באשר לפגיעה בזכות לפרטיות -

בענייננו, מדובר בתשע מצלמות ווידאו נייחות שהמערערת הציבה המקומות שהם צירי תנועה ראשיים בעיר, בעייתיים וקשים לצורך אכיפה יעילה של הסדרי החניה בהם. הובהר, כי מדובר במצלמות סטטיות עם שדה ראייה מצומצם, כאשר הצילומים מצולמים מרחוק כך שלא ניתן להבחין בפני אנשים ובזהותם אף לא בפני הנהגים, והן מתעדות רק עבירות חניה. פקחי החניה צופים מחדר הבקרה בזמן אמת בשידור ממצלמות הווידאו בימים ובשעות מסוימים ורק אז מתבצעת האכיפה באמצעות המצלמות. המצלמות ממוקמות לעבר תמרורים ספציפיים והחניות שלידן, והצילום נעשה ברזולוציה נמוכה המספיקה לצורך זיהוי לוחיות הרכב בלבד. התייעוד איננו מקושר למאגרי מידע עירוניים וחיצוניים למעט בסיס נתוני הרכב. סרטי הווידאו הללו אינם נשמרים במאגר אלא לפרק זמן הדרוש לאכיפה ובקרה. וזאת כאשר הפקח צופה בזמן אמת בשידור הווידאו וכאשר הוא רואה שמתבצעת עבירת חניה הוא עורך דו"ח חניה בזמן אמת. המערערת אף הודיעה לציבור בטרם הופעלו המצלמות על הפעלתן באמצעות אתר האינטרנט. במקומות בהן הוצבו המצלמות הללו קיים שילוט גדול וברור המלמד על "אזור אכיפת חניה מוגברת באמצעים אלקטרוניים". כדי שהאזרחים יהיו מודעים לאכיפה.

אין חולק על חשיבותה החוקתית של הזכות לפרטיות, כפי שקבע בית משפט קמא. אולם סבורתני כי בעניינן של מצלמות אכיפת עבירות חניה הפגיעה בפרטיות, אם ישנה כזו, עומדת בתנאי פסקת ההגבלה הינה מוצדקת – לתכלית ראויה אכיפת חוקי החניה ומזערית – מידתית ביותר. בית משפט קמא העלה בהכרעת דינו חששות כבדים והשערות שונות ביניהם כי מספר המצלמות הללו יגדל, והן תוצבנה בכל מקום וכי רשת המצלמות תגרום לפגיעה חמורה בפרטיות האזרחים העוברים במרחב הציבורי. אולם להשערות הללו אין בסיס עובדתי כלשהו. בית משפט קמא מייחס למצלמות הללו תכונות של מצלמות מעקב על אזרחים והתחברות לרשת של מצלמות שונות אחרות ושמירת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפמ"ק 18-11-50075 מדינת ישראל נ' מזרחי

1 התייעוד ואין להן יכולות כאלה. הן לא הוצבו כך שהתחקות אחרי האזרחים העוברים במרחב הציבורי
2 אפשרית.

3 בענייננו כאשר מדובר על הצבת 9 מצלמות ווידאו במרחב הציבורי שהוצבו לצורך אכיפת חוקי החניה,
4 אשר פועלות בזמנים ושעות מסוימות בלבד ורק כאשר פקחי חניה מאיישים את חדר הבקרה, הן
5 סטטיות ומכוונות לעבר תמרורים וחניות בלבד, שדות הראייה שלהן מצומצמים והרזולוציה נמוכה,
6 אינני סבורה כי קיימת פגיעה בפרטיותם של האזרחים. ואם כן, מדובר בפגיעה בעוצמה קטנה ביותר
7 ועל כן מידתית ולתכלית ראויה, אכיפת חוקי החניה בצמתים ראשיים ובעייתיים ומניעת הפרעה
8 לתנועה על ידי אותם אזרחים החונים בניגוד להוראות התמרורים.

9 באיזון הכולל בין האינטרסים השונים אין מדובר בפגיעה המצדיקה פסילת ראיות התביעה בגינה,
10 מהטעם של פגיעה בזכות יסוד חוקתית על ידי הרשות, כפי שקבע בית משפט קמא.

11
12 זאת ועוד, יש ממש בטענת ב"כ המערערת, בית משפט קמא, אכן הרחיב את דוקטרינת הפסילה
13 הפסיקתית – **הלכת יששכרוב**, למרות שבית משפט העליון טרם פסק בנושא המורחב. בית משפט
14 קמא לא בחן את השפעת הפגם על אמינות הראייה שהוגשה ופסל את הראיות לנוכח פגיעה בציבור
15 האזרחים **"עוברי אורח תמימים"** שאינם קשורים כלל להליך נשוא הדיון.

16
17 באשר לסמכות המערערת להציב מצלמות לצורך אכיפת עבירות החניה –

18 ב"כ המערערת הפנתה את בית משפט קמא לסמכות המערערת להסדיר חניית רכב בתחומה לפי
19 הוראות סעיף 235(3) לפקודת העיריות, סמכותה להתקין חוקי עזר לפי סעיף 250 ו-251 לפקודת
20 העיריות, סעיף 77(א) לפקודת התעבורה, תקנות התעבורה וסמכות עזר לפי סעיף 17 לחוק הפרשנות.
21 לדבריה, המערערת סברה כי די בהוראות החוק הללו לצורך התקנת מצלמות לאכיפת עבירות חניה.

22
23 כאמור, בעניין זה, הוגשה עתירה לבית משפט העליון בג"צ 867/15 **יוסי אור הכהן נ' שר הפנים ואח'.**
24 בית משפט העליון דחה את החלטתו בעתירה על מנת לאפשר למשרד המשפטים, למשרד הפנים
25 ולרשויות המקומיות להשלים עבודת מטה בנושא. ואכן במסגרת זו גובש חוזר מנכ"ל משרד הפנים
26 מאפריל 2018 המסדיר את נוהל השימוש במצלמות ווידאו לצורך אכיפת עבירות חניה. בעקבות זאת
27 מחק בית משפט העליון את העתירה וקבע בפסק דינו:

28
29 **"בתום עבודת המטה פורסם חוזר מנכ"ל משרד הפנים שבגדרו נקבעו שורה של הנחיות**
30 **לרשויות המקומיות בדבר אופן השימוש במצלמות וידאו לצורך אכיפת עבירות חניה...**
31 **להשקפתנו בנקודת הזמן הנוכחית העתירה בלבושה המקורי מידת העצמה. העותר יוכל**
32 **למצות את ההליכים לפני הרשויות השונות בנושא שבמחלוקת שנגעה להפעלת הסמכויות**
33 **ולאופן הפעלתם. לאחר מיצוי ההליכים, יוכל העותר לפנות בעתירה מינהלית נגד הרשויות**
34 **המקומיות המפעילות את הסמכות..."**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפמ"ק 18-11-50075 מדינת ישראל נ' מזרחי

דהיינו, כיום יש הסדרה בעניין הצבת והפעלת מצלמות הווידאו דן לצורך אכיפת עבירות חניה המעוגנת בחוזר המנכ"ל דן. אם יש למאן דהוא השגות לגבי ההסדרה דן הדרך היא לפנות בעתירה מנהלית נגד הרשות ולתקוף הסדר זה תקיפה ישירה.

בית משפט קמא עיכב את מתן פסק דינו במשך כשנתיים ונתן אותו לאחר שהוצג בפניו פסק הדין של בג"צ וחוזר המנכ"ל, כך שהיה ער להסדרה זו שלא נפסלה על ידי בג"צ, ואף לא נקבע כי איננה מניחה את הדעת. כך שכל עוד לא נקבע אחרת על ידי בית משפט מנהלי, חוזר המנכ"ל דן מהווה הסדרה חוקית בענין הצבת מצלמות אכיפת עבירות החניה.

יוער, כי ספק רב אם **"תקיפה עקיפה"** על ידי בית משפט קמא במסגרת ניהול הליך פלילי, אכן הולמת בנסיבות המקרה. מדובר בפסק דין שיש לו השלכות רוחב על אכיפת עבירות חניה לא רק בתחומי העיר תל-אביב, אלא גם ברשויות אחרות. מדובר בתקיפת נורמה כללית ולא בתקיפת אקט מנהלי המיוחד למשיב. על כן, מן הראוי היה לעשות זאת בתקיפה ישירה בפני בית משפט המוסמך ולא בתקיפה עקיפה. (ראה: ע"פ (י-ם) 11606-01-18 **שמעון שוורץ נ' מדינת ישראל**)).

יודגש, המשיב הודה בבית משפט קמא כי הוא נכנס לחניה באלכסון מאחר והמקום היה צר **"נכנסתי למפרץ ואני חונה באלכסון לא כל הרכב..."** (עמ' 10 שורה 17 ועמ' 11 שורה 25). דבריו של המשיב בנוגע לאופן חנייתו מלמדים על כך שחלק מרכבו לא חנה כלל ליד המדרכה אלא לצד רכב אחר. מהתמונות והסרטון אני למדה כי חלק הארי של רכבו של המשיב בלט לתוך נתיב הנסיעה שמשמאלו והפריע לזרם התנועה. זאת ניתן לראות גם מהתמונה שהגיש המשיב ואשר סומנה **נ/7**.

אי לכך ולאור כל האמור לעיל, אני מקבלת את הערעור, מבטלת את הכרעת דינו של בית משפט קמא, מרשיעה את המערער בעבירה כמפורט בכתב האישום ומטילה עליו את הקנס המקורי בסך 250 ש"ח. הקנס ישולם תוך 30 יום מהיום.

ניתן היום, ט"ו שבט תשע"ט, 21 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.

מרים סוקולוב, שופטת עמיתה

